

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันตลาดการเงินได้เชื่อมโยงถึงกันทั่วโลกในยุคของเศรษฐกิจไร้พรมแดน (Globalization) การเปลี่ยนแปลงและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเงินเป็นไปอย่างรวดเร็ว การขยายตัวทางธุรกิจระหว่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีปริมาณมากขึ้น ทั้งในด้านการค้า การลงทุน และการกู้ยืม การขยายตัวดังกล่าวทำให้ธุรกิจต้องเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันจะนำไปสู่ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ประเทศไทยมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน โดยให้ค่าเงินบาทของไทยผูกติดกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2514 ดังนั้น เมื่อค่าเงินดอลลาร์สหรัฐในตลาดโลกมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลสำคัญๆ ค่าเงินบาทจึงได้แข็งค่าขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะในช่วงกลางปี 2527 ประกอบกับในขณะนั้นประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ อัตราเงินเพื่อปรับตัวสูงขึ้นและขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ประเทศไทยจึงได้เปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่อิงกับระบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) โดยที่ค่าเงินบาทจะผูกค่ากับกลุ่มสกุลเงินของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย เช่น เงินดอลลาร์สหรัฐ เงินเยนญี่ปุ่น และเงินคองซ์มาร์คเยอรมัน เป็นต้น¹ โดยมีทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวกำหนดอัตรากลางทุกเช้า ต่อมาตั้งแต่ช่วงกลางปี 2539 ประเทศไทยเผชิญกับข่าวลือการลดค่าเงินบาทมาตลอด อันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจไทยมีการชะลอตัวอย่างมาก ประกอบกับปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอยู่ในระดับสูง อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับดุลการชำระเงิน ภาระหนี้ต่างประเทศ เงินสำรองระหว่างประเทศที่ลดลง การส่งออกที่ชะลอตัวลง และปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนปัญหาของสถาบันการเงินไทย ทำให้มีการโจมตีค่าเงินบาทจากนักลงทุนต่างประเทศ เนื่องจากคาดว่าค่าเงินบาทในขณะนั้นมีมูลค่าสูงเกินความจริง ในที่สุดจากปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่รุนแรงนั้นส่งผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวภายใต้การจัดการในเดือนกรกฎาคม 2540 โดยอัตราแลกเปลี่ยนจะถูกกำหนดโดยกลไกตลาด ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศเป็นสำคัญ และเป็นที่น่าสังเกตว่าการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนระบบลอยตัวนั้น โดยทั่วไปจะมีความ

¹ วิมล ชีระภาพพันธ์. "การเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากตะกร้าเงิน (Basket of Currency) เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Managed Float) กับผลกระทบทางเศรษฐกิจ". นกบริหาร. 17, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2540) : 123.

ผันผวนมากกว่าเมื่อเทียบกับการเคลื่อนไหวของ อัตราแลกเปลี่ยนภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนระบบ ตะกร้าเงินจะมีความผันผวนน้อย และแกว่งตัวอยู่ในช่วงแคบๆ ตามระดับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาด ของเงินสกุลนั้นในตลาดเงิน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนระบบลอยตัวสามารถเคลื่อนไหวขึ้นลง ได้ ตามภาวะการณ์ในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศได้อย่างคล่องตัวกว่า² ดังนั้น ผู้ที่มีธุรกรรม เกี่ยวเนื่องกับการรับและชำระเงินตราต่างประเทศ เช่น ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า นักลงทุน และผู้กู้ยืมเงิน ตราต่างประเทศ เป็นต้น ต้องเผชิญกับปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศที่มีความผัน ผวนอยู่ตลอดเวลา เพราะมีระยะเวลาการส่งและรับมอบเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยไม่ทราบว่าเป็นอนาคตที่ ต้องส่งหรือรับมอบเงินนั้นอัตราแลกเปลี่ยนจะมีการเปลี่ยนแปลงจากปัจจุบันมากน้อยเท่าไร วิธีการ หนึ่งที่จะสามารถป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนได้ คือ การทำสัญญาซื้อ ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า มีการส่งมอบตามเวลาที่ตกลงกันด้วยอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ ล่วงหน้า ซึ่งทำให้สามารถควบคุมรายรับหรือรายจ่ายให้เป็นไปตามประมาณการและทราบอัตรา แลกเปลี่ยนที่แน่นอน ณ วันที่ถึงกำหนดรับหรือจ่ายเงินตราต่างประเทศนั้นๆ

ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า นั้น โดยปกติจะมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงตามการเปลี่ยนแปลงของส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยของเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ย เงินดอลลาร์สหรัฐเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้า ส่วนการคาดการณ์ค่าเงินในอนาคตจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าพรีเมียมทั้งในช่วงอัตราแลกเปลี่ยนคงที่และแบบตะกร้า³ ซึ่งจะเห็นว่าในบางสถานการณ์ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าพรีเมียมได้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น หลังจากการปรับค่าเงินบาทเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2527 กระแสข่าวลือทางการเมืองว่าจะมีการปรับค่าเงินบาทใหม่ให้แข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ความต้องการขายเงินดอลลาร์สหรัฐอยู่ใน ระดับสูง จนทำให้ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ามีค่าเป็นส่วนลด (discount) ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า สามารถ พิจารณาได้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง ค่าชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) สามารถอธิบายได้ด้วย ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยระหว่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยด้านต้นทุนที่สำคัญของธนาคาร พาณิชย์ในการให้บริการตลาดเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ส่วนที่สอง ปัจจัยที่มีผลต่อการคาด

² รังสรรค์ หทัยเสรี. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว: มิติใหม่ของระบบการเงินและหนี้ต่อ ธุรกิจไทย. จุฬาลงกรณ์ปริวิว, 9, 36 (ก.ค.-ก.ย. 40) : 50.

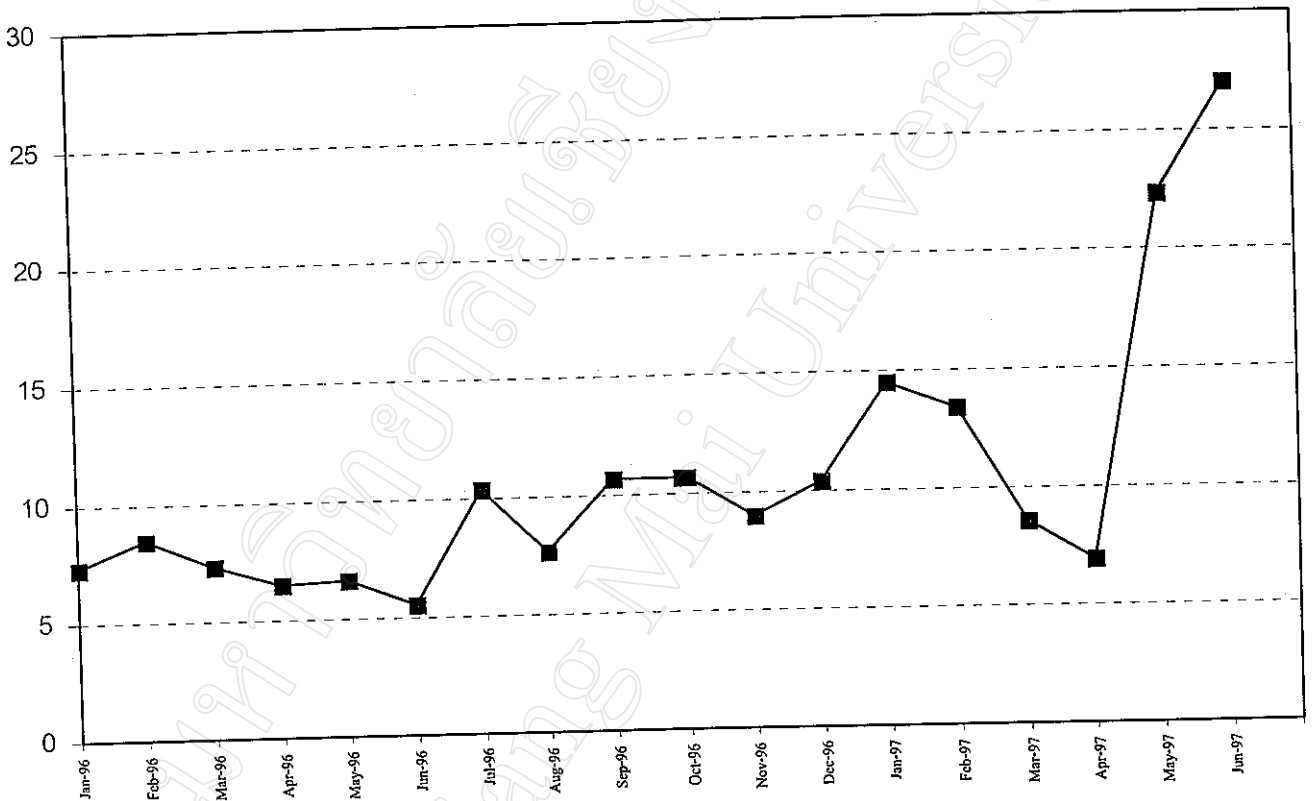
³ ลลิตพันธุ์ พิริยะพันธ์. ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2536 : 60.

การค้ำเงินในอนาคตที่สำคัญ คือ ฐานะทางการเงินระหว่างประเทศ อันได้แก่ คุณการค้ำ
ดุลบัญชีเดินสะพัด และเงินสำรองระหว่างประเทศ รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจการเมืองภายนอกประเทศ
ซึ่งจะมีผลต่อค่าพรีเมียผ่านทางปริมาณการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ในประเทศไทยค่าพรีเมียในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะมีการ
เปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างเห็นได้ชัด (ดูภาพที่ 1 และ 2) ค่าพรีเมียถือเป็นต้นทุนการป้องกันความ
เสี่ยงชนิดหนึ่ง ที่จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางการเงินของผู้ที่มีธุรกรรมเกี่ยวเนื่องกับการรับและชำระเงิน
เงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการประกาศใช้ระบบ
อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการยังทำให้ค่าเงินมีความผันผวน การทำการป้องกันความเสี่ยง
จึงมีความจำเป็น ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าพรีเมียในช่วง
หลังจากที่มีการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและจะเป็น
ประโยชน์ต่อผู้ที่มีธุรกรรมเกี่ยวเนื่องกับการรับและชำระเงินตราต่างประเทศและต้องการทำการ
ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ภาพที่ 1 แสดงการเคลื่อนไหวของ Forward Premium ช่วงระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2539 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2540

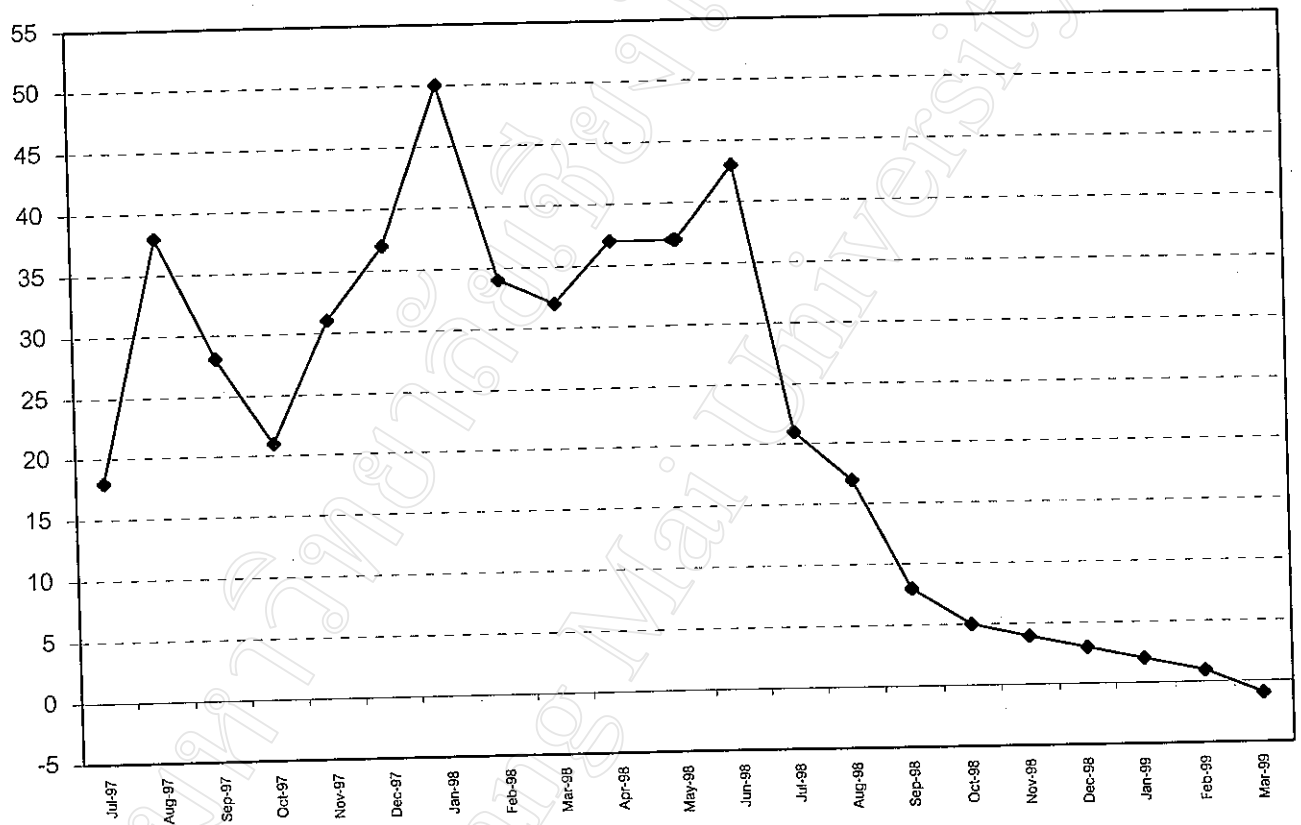
Forward Premium

เวลา

ภาพที่ 2 แสดง Forward Premium ช่วงระบอบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ
ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2542

Forward Premium

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าพรีเมียมในตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวแบบการจัดการ

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

1. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า มี 2 ด้าน

1.1 ปัจจัยด้านต้นทุนหรือความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หรือ ค่าชดเชยความเสี่ยง ได้แก่ ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินของเงินดอลลาร์สหรัฐ ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และความเสี่ยงจากการที่ลูกค้าจะผิดสัญญาในการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินของเงินดอลลาร์สหรัฐ

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการคาดการณ์ค่าเงินในอนาคต ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลา ก่อนหน้า ส่วนต่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อของไทยกับอัตราเงินเฟ้อของสหรัฐฯ เงินสำรองระหว่างประเทศเทียบกับมูลค่าการนำเข้า อัตราการเปลี่ยนแปลงการเกินดุล (ขาดดุล) บัญชีเดินสะพัด ส่วนต่างระหว่างปริมาณเงินของไทยกับปริมาณเงินของสหรัฐฯ และการแทรกแซงของธนาคารแห่งประเทศไทย

2. จะพิจารณาการเคลื่อนไหวของค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าที่ธนาคารพาณิชย์ขายเงินดอลลาร์สหรัฐล่วงหน้าให้แก่ลูกค้าในรูปของสัญญา Outright Forward Contract ที่มีอายุ 1 เดือน ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ของการซื้อขายเงินตราต่างประเทศของไทย จะเป็นการซื้อขายเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ⁴ และเงินดอลลาร์สหรัฐ ก็เป็นสกุลเงินที่มีการซื้อขายในตลาดล่วงหน้ามากที่สุด⁵ และเนื่องจากข้อมูลค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบยังไม่ได้มีการจัดเก็บรวบรวมไว้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น จึงใช้ข้อมูลค่าพรีเมียมจากธนาคารพาณิชย์บางแห่งเป็นตัวแทน คือ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร

⁴ โชติชัย สุวรรณภรณ์. "การซื้อขายเงินตราต่างประเทศในประเทศไทย". วารสารการเงินการคลัง. 9,33 (มีนาคม-พฤษภาคม 2538) : 89.

⁵ สนอง แซ่มรัมย์, ประสิทธิภาพตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศของไทย, วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533 : 40.

ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

3. จะศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ถึงเดือนมีนาคม 2542 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนมาใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ โดยจะพิจารณาลักษณะข้อมูลเป็นรายเดือน

4. จะศึกษาเฉพาะอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินบาทกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่เป็นอัตราแลกเปลี่ยนชนิดเฉลี่ยรายเดือน

2. วิธีการศึกษา

1. แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้จะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเก็บรวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารพาณิชย์

วารสาร International Financial Statistics ของ IMF

รายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย

วารสารสถานการณ์เศรษฐกิจของบริษัท ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ จำกัด

วารสารปริวรรตทัศน์ของบมจ.ธนาคารกสิกรไทย

สำนักข่าวรอยเตอร์

สำนักข่าว Bisnews

www.bot.or.th

ฯลฯ

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีทางสถิติ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยจะทำการทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยวิธี Least Square Method

3. ที่มาของแบบจำลอง

จากการศึกษาของ Eugene F. Fama (1984)⁶, Russel S. Boyer and F. Charles Adams (1988)⁷, Ronald MacDonald and Thomas S. Torrance (1990)⁸ และ Cavaglia, Verschoor and

⁶ Eugene F. Fama, "Forward and Spot Exchange Rates," *Journal of Monetary Economics* 14 (1984), :319-338.

Wolff (1994)⁹ ฯลฯ ดังที่กล่าวไว้ในผลการศึกษานี้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จะอาศัยวิธีการศึกษาของ Russell S. Boyer and F Charles Adams (1988), Eugene F. Fama (1984) และ Ronald MacDonald and Thomas S. Torrance (1990) มาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบจำลอง โดยพิจารณาจากสมการ

$$\begin{aligned}
 FP_t &= RP_t + ES_t \\
 FP_t &= \text{ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Premium)} \\
 RP_t &= \text{ค่าชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) คือ ต้นทุนหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินของเงินดอลลาร์สหรัฐ} \\
 ES_t &= \text{การคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคต} \\
 &\text{ในการศึกษานี้จะมองว่าการคาดการณ์ของตลาดเป็นแบบ Rational Expectation คือ การคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคต ผู้คาดการณ์ไม่ได้ใช้เฉพาะอัตราแลกเปลี่ยนในอดีตที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังสามารถนำปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมาใช้ในการคาดการณ์ด้วย เช่น อัตราเงินเฟ้อ เงินสำรองระหว่างประเทศ และดุลบัญชีเดินสะพัด เป็นต้น ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการคาดการณ์ค่าเงินในอนาคตที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจมาจากต่างๆ และการแทรกแซงของทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ของ Paolo Ranuzzi)
 \end{aligned}$$

⁷ Russell S. Boyer, R.S., and F. Charles Adams. "Forward Premia and Risk Premia in a Simple Model of Exchange Rate Determination." *Journal of Money, Credit, and Banking* 20, 4 (Nov 1988), : 633-664.

⁸ Ronald MacDonald and Thomas S. Torrance. "Expectations Formation and Risk in Four Foreign Exchange Markets". *Oxford Economic Paper*, 42(1990) : 544-561.

⁹ Cavaglia, S.M.F.G., W.F.C. Verschoor, and C.C.V. Wolff. "On the Biasedness of Forward Foreign Exchange Rate : Irrationality or Risk premia?". *Journal of Business* 67, 3 (1994) : 321 – 343.

4. แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Premium) : FP

2. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) : ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

DNI = ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินของเงินดอลลาร์สหรัฐ

EXG_{t-1} = อัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลาก่อนหน้า

DIF = ส่วนต่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อของไทยกับอัตราเงินเฟ้อของสหรัฐฯ

RES/IMP = เงินสำรองระหว่างประเทศเทียบกับมูลค่าการนำเข้า

ΔCA = อัตราการเปลี่ยนแปลงของการเกินดุล (ขาดดุล) บัญชีเดินสะพัด

DMS = ส่วนต่างระหว่างปริมาณเงินของไทยกับปริมาณเงินของสหรัฐฯ

DUM = การแทรกแซงของธนาคารแห่งประเทศไทย

(กรณีมีการแทรกแซง = 1, กรณีไม่มีการแทรกแซง = 0)

ดังนั้น จะได้แบบจำลองที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ ดังนี้

$$FP_t = a_1 + b_1 DNI_t + b_2 EXG_{t-1} + b_3 DIF_t + b_4 RES/IMP_{t-1} + b_5 \Delta CA_{t-1} + b_6 DMS_{t-1} + b_7 DUM_t$$

โดยกำหนดสมมติฐาน ดังนี้

H_0 = ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีผลต่อตัวแปรตาม (Forward Premium)

H_1 = ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวมีผลต่อตัวแปรตาม (Forward Premium)

หรือ

H_0 : $b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$ และ b_7 เท่ากับ 0

H_1 : b_i ไม่เท่ากับ 0

โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$ (ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95)

3. นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าพรีเมียม หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการกำหนดค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยในการศึกษารั้งนี้จะศึกษาปัจจัย 2 ด้าน ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง คือ ปัจจัยด้านต้นทุนหรือความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หรือ ค่าชดเชยความเสี่ยง ได้แก่ ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินบาทกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินของเงินดอลลาร์สหรัฐ

ด้านที่สอง คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการคาดการณ์ค่าเงินในอนาคต ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลาก่อนหน้า ส่วนต่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อของไทยกับอัตราเงินเฟ้อของสหรัฐฯ เงินสำรองระหว่างประเทศเทียบกับมูลค่าการนำเข้า อัตราการเปลี่ยนแปลงการเกินดุล (ขาดดุล) บัญชีเดินสะพัดของประเทศไทย ส่วนต่างระหว่างปริมาณเงินของไทยกับปริมาณเงินของสหรัฐฯ และการแทรกแซงของธนาคารแห่งประเทศไทย

ค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Premium/Discount) เป็นค่าธรรมเนียมที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าที่เข้ามาซื้อ Forward Contract โดยมีทั้งส่วนเพิ่ม (Premium) คือ ราคาของเงินตราต่างประเทศในตลาดล่วงหน้าจะแพงกว่าในตลาดทันที และส่วนลด (Discount) คือ ราคาของเงินตราต่างประเทศในตลาดล่วงหน้าจะถูกกว่าในตลาดทันที

อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า (Forward Rate) คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ที่มีการซื้อขาย ณ เวลาปัจจุบันแต่มีการส่งมอบกันในอนาคต

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contract) คือ การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศในอัตราแลกเปลี่ยนที่ตกลงกันในวันนี้ โดยส่งมอบเงินกันในอนาคตตามวันที่กำหนดไว้ในสัญญา

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว คือ ระบบที่อัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดโดยกลไกตลาด ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศเป็นสำคัญ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ (Managed Float System) คือ ระบบที่อัตราแลกเปลี่ยนขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศ แต่จะมีธนาคารกลางเข้าไปแทรกแซงบ้างเป็นครั้งคราว เพื่อให้อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศ คือ ตลาดที่มีการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศไม่มีสถานที่ทำการที่เป็นศูนย์กลางเพื่อเสนอคำสั่งซื้อ-ขายรวมแต่เป็นเพียงการตกลงซื้อขายเงินตราต่างประเทศระหว่างคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายติดต่อผ่านทางสื่อโทรคมนาคมต่างๆ เช่น ทางโทรศัพท์ และทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

อัตราแลกเปลี่ยนทันที (Spot Rate) คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ที่มีการซื้อขายและส่งมอบกันภายในสองวันทำการ

อัตราแลกเปลี่ยนทันทีในอนาคต (Future Spot Rate) คือ อัตราแลกเปลี่ยนทันทีที่จะเกิดขึ้นจริงในอนาคต

อัตราแลกเปลี่ยนทันทีในอนาคตที่คาดการณ์ไว้แล้ว (Expected Future Spot Rate) คือ อัตราแลกเปลี่ยนทันทีที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ผู้ที่มีธุรกรรมเกี่ยวเนื่องกับการรับและชำระเงินตราต่างประเทศทราบปัจจัยที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของค่าพรีเมียในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าหลังจากที่มีการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ และสามารถบริหารเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน